

KEĎ VZNIKOL 3. MÁJA 1919, DOSTAL NÁZOV

1. ČESKOSLOVENSKÝ ŠPORTOVÝ KLUB BRATISLAVA

STOROČNÝ FENOMÉN

SLOVAN

Mladší športoví fanúšikovia poznajú najslávnejšiu slovenskú klubovú značku Slovan Bratislava (používa sa od roku 1953) zrejme len v spojitosti s futbalom a hokejom. V minulosti to však bol obrovský pojem v množstve športov. Už pod pôvodným názvom a skratkou 1. ČsŠK Bratislava sa stal legendou a postupne aj najväčším klubovým klenotom slovenského športu. Onedlho si pripomenieme jeho storočnicu.

ZNAČKA 1. ČSŠK SA OD ROKU 1919 SPÁJALA LEN S FUTBALOM, NESKÔR PRIBUDLI ĎALŠIE ŠPORTY.

Zlomový význam mal pre rozvoj športového hnutia na Slovensku vznik Československa v roku 1918. Športový vývoj na národnej báze dovtedy nemal šancu. Prvé telovýchovné spolky a športové kluby na našom území boli maďarské a nemecké.

Keď bol 3. mája 1919 založený **1. Československý športový klub Bratislava (1.ČsŠK)**, vzniklo niečo úplne nové, nepoznané. Pôvodne futbalový klub postupne a pomerne rýchlo získaval na šírke i sile. Futbal v 1. ČsŠK síce bol vždy vysoko nad ostatnými, ale „eškári“ zakladali postupne aj ďalšie športové odbory – atletický, plavecký, hádzanársky, zápasnícky, šermiarsky, onedlho aj hokejový, tenisový, pingpongový. Dovtedy bol taký široký záber športov v jednom klube nepredstaviteľný. Práve v širokospektrálnosti spočívala jedinečnosť a sila rodiny belasých.

FUTBALOVÉ ZAČIATKY SPOJENÉ NAJMĀ S PETRŽALKOU

Česi **Antonín Humhal**, **Karel Helmuth** a **Richard Brunner** – to boli hlavné postavy, ktoré si pri zakladaní futbalového klubu v Bratislave dobre porozumeli.

Bratislavský policajný veliteľ Brunner sa stal prvým predsedom 1. ČsŠK. Futbalisti začali najprv na Kuchajde, ale o niekoľko týždňov po pripojení Petržalky k Bratislave zakotvili vtedy červeno-bieli či bieli, a neskôr belasí, na pozemku pre školskú mládež práve na pravom brehu Dunaja. Po prehrách prišli aj prvé víťazné zápasy, cenila sa najmä výhra proti dovtedajšiemu suverénovi PTE Bratislava. Celé obdobie predmníchovskej ČSR boli derby zápasy medzi 1. ČsŠK a PTE (ale i s Ligeti či s ďalšími maďarskými i židovskými klubmi s uhorskou tradíciou) mimoriadne sledované a populárne.

PRVÝ PREDSEDA KLUBU RICHARD BRUNNER.

Od roku 1921 sa už „eškári“ konfrontovali aj so zahraničnými súpermi zvučných mien z Rakúska, Maďarska, Talianska, Švajčiarska či Anglicka doma i za hranicami. Priekopnícke zostavy 1. ČsŠK tvorili takmer výlučne futbalisti českej národnosti, no postupne sa do nich prepracovávali slovenskí hráči. Pre túto zásadnú zmenu sa rozhodol hrajúci tréner **Štefan Příboj**.

SENZÁCIA PROTI NEWCASTLU A PRVÍ REPREZENTANTI ČSR

Futbalisti 1. ČsŠK Bratislava nemali v domácich pomeroch v období 1. ČSR na Slovensku konkurenciu. Z množstva skvelých úspechov sa vyníma zisk titulu amatérskeho majstra ČSR v rokoch 1927 a 1930, aj postup do čs. ligovej súťaže v roku 1935. Belasí v nej hrali ako jediný slovenský účastník. Na ich zápasy chodili tisíce fanúšikov z celého Slovenska. Skvelé mužstvo zaujalo aj zahraničie množstvom vynikajúco zvládnutých zápasov s poprednými európskymi tímami.

Najslávnejší zápas medzivojnovej histórie slovenského futbalu sa odohral 26. mája 1929 na ihrisku 1. ČsŠK Bratislava. Domáci v ňom po neuveriteľnom výkone deklasovali štvornásobného majstra Anglicka Newcastle United výnimočným skóre 8:1. Po zápase bolo obecenstvo vo vytržení a odnášalo svojich miláčikov z hracej plochy na pleciach.

Len o päť mesiacov neskôr pravý krídelník klubu **Pavol Šoral** ako prvý Slovák v histórii nastúpil vo futbalovej reprezentácii ČSR. V Prahe na Letnej hral proti Juhoslávii. „Lanári“ boli po slávnom víťazstve 1. ČsŠK v strehu a snažili sa rozobrať hviezdy bratislavského klubu pre svoje farby, čo sa im onedlho v značnej miere aj podarilo. Hviezdneho **Štefana Čambala**, ktorý vynikal výbornou technikou, prehľadom a dirigentskými schopnosťami, získala v roku 1930 Slavia Praha. Z jej dresu sa dostal aj do reprezentačného tímu na MS 1934 v Taliansku. V ňom ako jediný Slovák prispel k historickému striebru, keď odohral všetky štyri zápasy tímu ČSR. V reprezentácii nastúpil spolu 21-krát.

Futbalový tím 1. ČsŠK sa výkonnosťou približoval k najlepším českým klubom, ale prechod na profesionálnu bázu musel odmietnuť. To bola téma iba pre bohaté pražské kluby.

HOKEJ OD ROKU 1921, KANADSKÝ AŽ O ŠTYRI ROKY

V roku 1921 bol založený **hokejový odbor** 1. ČsŠK Bratislava. Bandy hokej (s lop-

tičkou) rozbehol v klube špičkový český hokejista **Antonín Máša Balík**. Prvý zápas odohrali bratislavskí bandy hokejisti 27. januára 1922 v Petržalke proti kombinovanému mužstvu Achillesu Třebíč, ktoré nečakane zdolali 9:4. Máša Balík dal šesť gólov a v bráne sa darilo druhej zakladateľskej osobnosti hokejového odboru klubu **Ferdinandovi Marekovi**.

V januári 1925 zažili Bratislavčania premiéru kanadského hokeja, keď sa v zápase proti ČsŠK Trnava hrala prvá časť zápasu bandy a druhá časť „kanada“. V decembri toho istého roka stihli „eškári“ zohrať vo dvore kina Atlon premiérovu aj celý zápas ako kanadský hokej, so Slaviou Brno prehrali 0:6. V začiatkoch sa však hokej v 1. ČsŠK boril so základnými existenčnými problémami, takže päť rokov dominovali na Slovensku hráči Skiklubu Bratislava. Ale neskôr sa „eškári“ znova stali tahúňmi.

O umelom ľade a zimnom štadióne sa hovorilo nahlas už od roku 1935, ale zimný štadión v Bratislave sa stal skutočnosťou až v polovici decembra 1940, teda až počas vojnovy Slovenskej republiky.

POPULÁRNY TENIS, HÁDZANÚ HRALI AJ ŽENY

Populárny v štruktúrach 1.ČsŠK Bratislava bol aj tenisový odbor. Krúžok bol založený ešte v roku 1923, ale iba v rekreačnej podobe. V Petržalke si „eškárski“ tenisti neskôr vybudovali šesť kurtov, po čase pribudli ďalšie dva. Za odbor hrávali istý čas takí skvelí hráči ako **Richard Nedbálek** či populárny **Anton Bulla**, výborný útočník a strelec z futbalového tímu „eškárov“. V správe o činnosti tenisového odboru za rok 1932 sa uvádzalo, že „s počtom 132 členov a s 8 krásnymi tenisovými dvorcami“ (z toho centrálny bol pre nedostatok financií nedostavaný) je jeden z najväčších a „snáď najčulejší“ na Slovensku.

Českí stredoškolskí učitelia boli hlavnými širiteľmi **českej hádzanej** na Slovensku. V 1. ČsŠK už od augusta 1919. Hádzanárky 1.ČsŠK hrávali svoje zápasy v rámci predzápasov futbalistov. Zaujali zaujímavým športovým oblečením i snahou, aj keď s vyspelými českými súperkami prehrávali. Treba však povedať, že táto hra sa na Slovensku neuchytila podľa českých predstáv.

DÁVNA ATLETICKÁ TRADÍCIA A PRVÝ OLYMPIONIK KUCSERA

Do histórie sa v najvýznamnejšom slovenskom športovom klube zapísala aj **atletika**. S jej začiatkami spájame mená ako **Máša Balík, Younger, Jandera, Rotkovský**, či predseda klubu **Gejza Reháč**, ktorý sa v roku 1939 stal prvým predsedom prvého Slovenského olympijského výboru.

Nezabudnuteľnú atmosféru zažili 24. apríla 1921 účastníci I. ročníka cestného behu **Devín - Bratislava**. Trať lemovala 15 000 divákov a úspech podujatia bol obrovský. 1. ČsŠK usporiadal v rokoch 1932 až 1937 päť ročníkov **Štefánikovo maratónu** z Bratislavy do Čeklísu (dnešné Bernolákovo) a späť s cieľom na svojom petržalskom štadióne, organizoval aj preteky stredoškolskej mládeže a mnohé ďalšie podujatia. Atlét **Mikuláš Kucsera** sa na OH 1924 v Paríži stal prvým olympionikom z radov klubu.

AJ MNOHO ĎALŠÍCH ŠPORTOV

Stolný tenis fungoval v klube od novembra 1931. Odbor organizoval výborne hodnotené podujatia, medzi ktorými v roku 1933 vynikli majstrovstvá ČSR, veľkolepý turnaj o Primát mesta Bratislavy a 6. februára prvý medzinárodný zápas výberu Slovenska proti Anglicku (2:6). Činnosť odborov v ďalších športoch bola do začiatku II. svetovej vojny skromná. Platilo to pre tzv. **ťažkú atletiku** (pod ňu v tom čase patrilo zápasenie a vzpieranie), **šerm, box, lyžovanie, cyklistiku** a napriek organizovaniu viacerých podujatí aj **pre plávanie a vodné pólo**. V roku 1934 zlúčením 1. ČsŠK a ŠK Slávie Bratislava vznikol Slovenský plavecký klub.

Dobové dokumenty prezrádzajú, že v 20. a 30. rokoch 20. storočia v odboroch 1. ČsŠK Bratislava prevládali mizerné finančné podmienky. V klubovej zápisnici z roku 1935 sa napríklad uvádza: „Footballovému odboru prajeme dostať sa do prvej ligy, pretože ak sa to podarí, oživne opäť celý klub, vyrovnajú sa dlhy a budú môcť byť väčšie dotácie.“

POČAS VOJNY AKO ŠK BRATISLAVA S NOVÝMI ŠPORTOVISKAMI

Odchod viacerých českých činovníkov a športovcov po vzniku Slovenského štátu bol citeľnou stratou, no klub pod novým názvom **ŠK Bratislava** zaujal na

V JANUÁRI 1925 ZAŽILI BRATISLAVČANIA PREMIÉRU KANADSKÉHO HOKEJA, KEĎ SA V ZÁPASE PROTI ČSŠK TRNAVA HRALA PRVÁ ČASŤ ZÁPASU BANDY A DRUHÁ ČASŤ „KANADA“.

V ŠK ZAČÍNAL STOLNOTENISOVÚ KARIÉRU NESKORŠÍ VIACNÁSOBNÝ MAJSTER SVETA FRANTIŠEK TOKÁR.

NAJSLÁVNEJŠÍ SLOVENSKÝ KLUB ORGANIZOVAL UŽ OD ROK 1921 BEH DEVÍN - BRATISLAVA. AKO ŠTARTÉR V POPREDÍ LEGENDÁRNY RUDOLF HOLZER.

Slovensku vedúce postavenie. Belasí **futbalisti** dominovali ziskom titulov v štyroch ročníkoch z piatich. V reprezentácii Slovenska počas II. svetovej vojny mali prevahu hráči ŠK.

Domáce zápasy hrali „belasí“ na novučičkom štadióne **na Tehelnom poli**, ktoré bolo potrebné vybudovať po obsadení Petržalky Hitlerovským Nemec-kom. Štadión s hľadiskom pre 20 000 divákov aj s tribúnami a atletickou dráhou bol súčasťou jedinečného športového areálu. Patrili doň aj aj tréningová plocha, tri volejbalové ihriská, jedno basketbalové, tenisové kurty, plavecký bazén so skokanskou vežou, všetko aj s príslušenstvom. Futbalisti svoj nový štadión otvorili 26. septembra 1942, hoci prvý medzinárodný zápas na ňom odohrali už koncom októbra 1940.

Krásny darček v podobe prvej umelej ľadovej plochy na Slovensku dostali 14. decembra 1940 aj **hokejisti**. Nasledujúcich päť sezón si vybojovali tituly majstrov Slovenska iba bratislavské kluby, dvakrát aj ŠK (1941, 1942).

Po zelenom trávniku nového štadióna sa preháňali od roku 1942 aj „eškárski“ **handbalisti** (hádzanári), účastníci turnajov i dlhodobej majstrovej súťaže. Do tábora belasých v apríli 1940 prešli úspešní **basketbalisti** YMCA, konkrétne skupiny Winnetou s osobnosťami

ako **Gustáv Herrmann, Ján Osuský, Pavel Handzo** či **Miloš Bobocký**.

Úspešní boli aj **volejbalisti** ŠK, ktorí získali majstrovský titul hneď v prvých oficiálnych majstrovstvách Slovenska 1940. Potom si vybojovali ešte ďalšie tri. Darilo sa aj **tenistom**, ktorí v roku 1943 vlastnili na Tehelnom poli až 11 dvorcov. Najväčšou hviezdou bol **Fillo**. Výrazné úspechy zaznamenali **stolní tenisti** s viacerými titulmi domácich šampiónov a skvelými medzinárodnými úspechmi. Svoju kariéru v ŠK začínal legendárny **František Tokár**, za klub

hral aj ďalší neskorší majster sveta **Max Marinko**.

Po odovzdaní atletickej dráhy na novom štadióne prišli aj úspechy **atletov** ŠK Bratislava pod vedením náčelníka **Rudolfa Holzera**. Od roku 1939 vyvíjal činnosť **krasokorčuliarsky** odbor, ale až otvorenie umelej ľadovej plochy prinieslo kvalitatívnu zmenu. Zakladateľskou osobnosťou športu, ktorý mimoriadne preslávil neskorší Slovan, sa stal **Jozef Šturm**. Medzi malé, ale činorodé odbory ŠK patrili **plavecký, ťažkoatletický** a **šermiarsky**.

V POMYSELNOM HIERARCHICKOM REBRÍČKU PO OSLOBODENÍ BOL VRCHOLNÝM REPREZENTANTOM SLOVENSKÉHO ŠPORTU SLOVAN BRATISLAVA. V ŠÍRKE ZÁBERU, ČO SA POČTU ŠPORTOVÝCH ODVETVÍ TÝKA, BOL NA ŠPICI. PODĽA ŠTATISTICKÝCH ÚDAJOV MAL KLUB NAPRÍKLAD V ROKU 1965 TAKMER 6500 ČLENOV PÔSOBIACICH V 17 ODBOROCH.

ZA ŠK HRAL AJ NAJSLÁVNEJŠÍ FUTBALISTA SLOVENSKEHO PŮVODU LADISLAV KUBALA. NA SNÍMKE V POPREDÍ PRED ZÁPASOM S CDKA MOSKVA V ROKU 1947.

KEĎ HRAL SLOVAN NA TEHELNOM POLI, TRIBÚNY BÝVALI ZVÄČŠA PREPLNENÉ.

PORTRÉTY ČLENOV TÍMU SOKOLA NV BRATISLAVA, KTORÝ V ROKU 1949 ZÍSKAL PRVÝ TITUL MAJSTRA ČSR.

POVOJNOVÁ SÉRIA TROCH TITULOV FUTBALISTOV

Vojnové zlo poznamenalo aj športový život, ale jeho aktéri i priaznivci sa po roku 1945 znova tešili z bojov na športoviskách v celom Československu, pričom Bratislava zohrávala stále dôležitejšiu úlohu.

Z počiatočných zápasov belasých futbalistov treba vyzdvihnúť návštevu víťaza Anglického pohára Derby County v Bratislave v máji 1946 a víťazstvo „eškárov“ 3:1. Pred 25-tisíc fanúšikmi v dresoch ŠK Bratislava žiarila táto zostava: **Reimann - Venglár, Chodák - Jozef Karel, Vičan, Žáček (Gašpar) - Arpáš, Baláži, Tegelhoff, Luknár, Korostelev**. Pamätné boli aj ďalšie víťazstvá nad Ferencvárosom Budapešť i majstrom Sovietskeho zväzu CDKA Moskva v roku 1947, ale najmä nezabudnuteľný zájazd mužstva do Mexika v roku 1948 pod vedením trénera **Ferdinanda Daučika** s bilanciou 6 víťazstiev, 2 remízy a 1 prehra. (Mimochodom, niekdajší čs. reprezentant Daučík po emigrácii dosiahol mimoriadne trénerské úspechy v tíme FC Barcelona, v ktorom viedol svojho švagra a v rokoch 1946 - 48 hráča ŠK, legendár-

neho **Ladislava Kubala** – najlepšieho hráča klubu FC Barcelona v 20. storočí).

Potom prišlo nevídané obdobie: v roku 1949 prelomil klub pod názvom **Sokol NV Bratislava** hegemoniu pražských veľkoklubov Slavia a Sparty a dominantným spôsobom získal prvý titul majstra ČSR. V 26 zápasoch dosiahol imponantné skóre 93:33. O sile vtedajšej generácie napovedá fakt, že belasí titul obhájili aj v rokoch 1950 a 1951, keď viacerí „eškári“ obliekali aj reprezentačný dres. Výnimočný tréner **Leopold „Jim“ Šťastný**, ktorý vizionársky predbehol

dobu, dokázal poskladať skvelé družstvo. Pod jeho vedením rástli aj mnohé neskoršie veľké trénerské osobnosti slovenského i medzinárodného futbalu – **Vičan, A. Malatinský, Vengloš, Hložek, Jačiansky** a ďalší. Po viacerých reorganizáciách byrokratického charakteru v čs. futbale klub v roku 1955 po štvorročnej prestávke získal znovu titul – už s názvom **Slovan ÚNV Bratislava**. O obrovskej popularite futbalu v podaní belasých vypovedá aj vtedajší víťazný zápas s FC Botafogo Rio de Janeiro na Tehelnom poli pred 50-tisícovou návštevou.

SLOVENSKÝ FUTBALISTA STOROČIA JÁN POPLUHÁR S TROFEJOU NAJLEPŠIEHO FUTBALISTU ČSSR 1965.

**POPLUHÁR, SCHROJF
A ĎALŠÍ MEDALISTI**

Hráči Slovana dvadsať rokov zohrávali dôležitú úlohu pri najväčších úspechoch čs. futbalu na reprezentačnej úrovni. Na strieborných MS 1962 v Čile v drese s levom na prsiach žiarili najlepší brankár šampionátu **Viliam Schrojf** i neskorší slovenský Futbalista storočia stopér **Ján Popluhár** (zahral si aj v tímoch Sveta a Európy). V tíme bol aj útočník **Pavol Molnár**. Všetci traja sa podieľali aj na zisku bronzu na premiérových ME 1960 vo Francúzsku. Na strieborných OH 1964 v Tokiu hrali zo Slovana **Anton Urban** (kapitán tímu) a **Ludovít Cvetler**.

V kádri majstrov Európy 1976 v Juho-slávii figurovali tréner **Jozef Vengloš**, hráči **Anton Ondruš** (kapitán), **Ján Pivarník**, **Koloman Gögh**, **Jozef Čapkovič**, **Marián Masný**, **Ján Švehlík**

a **Alexander Vencel**. Cenným (a nedoceneným) úspechom je aj bronz z ME 1980 v Taliansku, o ktorý sa zaslúžili aj **Ondruš**, **Gögh**, **Masný** a hlavný tréner **Vengloš**. Ten sa predtým podieľal na dvoch majstrovských tituloch Slovana, aj na víťazstve tímu ČSSR na ME do 23 rokov v roku 1972. Neskôr viedol viaceré popredné kluby v zahraničí.

**SLÁVNE VÍŤAZSTVO
SLOVANA V PVP 1969**

Hoci na ďalší futbalový majstrovský titul po roku 1955 čakal Slovan dlhých 15 rokov, stále patril medzi ozdoby ligy. Ako prvé slovenské mužstvo vybojoval v roku 1962 Československý pohár. A v roku 1969 dosiahol naozaj historický úspech, najväčší v histórii klubového futbalu v Československu - **triumf v Pohári víťazov pohárov**, čo bola vtedy európska klubová súťaž číslo dva.

NAJLEPŠÍ BRANKÁR FUTBALOVÝCH MS 1962 VILIAM SCHROJF MEDZI ŽRĎAMI NERAZ „ČAROVAL“.

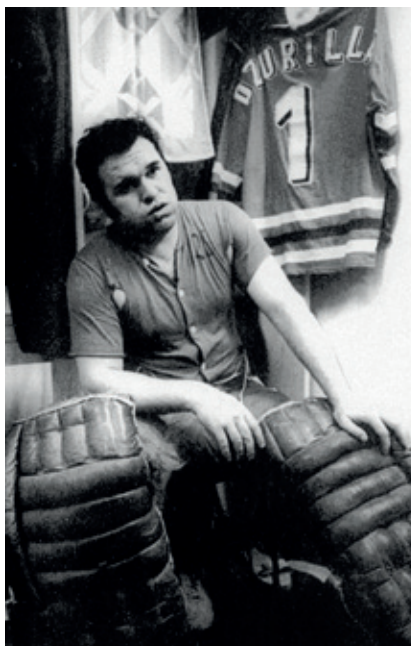
Na ceste do finále belasí postupne vyradili juhoslovenský RFK Bor, portugalské FC Porto, taliansky AC Turín a škótsky Dunfermline FC. Vo finále na bazilejskom štadióne Sv. Jakuba proti slávnej Barcelone nastúpili pod taktovkou **Michala Vičana** títo hráči: **Vencel - Fillo, Hrivnák, Horváth, J. Zlocha - Cvetler, Jozef Čapkovič, Hrdlička - L. Móder (Bizoň), Jokl, Ján Čapkovič**. Slovan vyhral gólmi

FUTBALISTI SLOVANA PRI BAZILEJSKEJ OSLAVE TRIUMFU V POHÁRI VÍŤAZOV POHÁROV 1969, ČO BOL HISTORICKY NAJVÄČŠÍ ÚSPECH BELASÉHO KLUBU.

LEGENDÁRNY HOKEJISTA SLOVANA JOZEF GOLONKA BOL V TÍME ČSSR AJ KAPITÁNOM.

SLOVENSKÝ HOKEJISTA STOROČIA, TROJNÁSOBNÝ OLYMPIJSKÝ MEDAILISTA I MAJSTER SVETA VLADIMÍR DZURILLA V SLOVANE PREŽIL VEĽKÚ VÄČŠINU KARIÉRY.

NA HOKEJOVÉHO KANONIERA Z HODONÍNA VÁCLAVA NEDOMANSKÉHO NA STAROM ZIMNOM ŠTADIÓNY DAVY KRIČALI „VENCO, BANÁN!

Cvetlera, Hrivnáka a Jána Čapkoviča 3:2. Ústrednými postavami víťazného tímu boli kapitán **Alexander Horváth** a brilantný technik **Karol Jokl**. Slovan získal európsku trofej ako vôbec prvý futbalový klub z Východnej Európy!

O rok neskôr si vybojoval Slovan aj majstrovský titul, čo zopakoval aj v rokoch 1974 a 1975. V 80. rokoch prišli pre belasých aj krušnejšie časy spojené dokonca s vypadnutím z najvyššej domácej súťaže, ale aj s návratom medzi čs. elitu po troch rokoch, postupným obratom a ziskom posledného federálneho titulu majstra republiky v roku 1992 – po 17 rokoch. Ako tréner vtedy tím viedol **Dušan Galis**. **Peter Dubovský** sa s 27 gólmi najlepším ligovým kanonierom.

KORUNNÝ PRINC LIGY S GOLONKOM, DZURILLOM I NEDOMANSKÝM

Ladový hokej v podaní bratislavského ŠK hneď po oslobodení predstavoval typický príklad premeny pôvodne malého športu na veľký. Prvý domáci zápas v celoštátnej lige vôbec hral ŠK 15. januára 1946 proti LTC Praha. V obrane belasých hral aj už 42-ročný legendárny niekdajší český kanonier **Josef Maleček**. Prvými slovanistami, ktorí obliekli reprezentačný dres ČSR, boli v roku 1946 **Reitmayer** a **Reimann**.

V sezóne 1948/49 tím ŠK skončil v celoštátnej súťaži už na druhom mieste. Hoci v sezóne 1953/54 už ako slovanisti belasí z ligy vypadli, najmä

zásluhou vlastných odchovancov sa neskôr na dlhé roky etablovali v absolútnej špičke. V 60. rokoch Slovanu prischol prívlastok „korunný princ ligy“. V sezónach 1959/60, 1960/61, 1961/62, 1963/64, 1964/65, 1969/1970 a 1971/72 obsadil druhé miesto, k tomu štyrikrát skončil tretí. Najbližšie k zisku titulu bol v sezóne 1960/61, keď mu v poslednom zápase doma proti Sparte Praha stačila remíza, ale prehral 1:2... Legendárny tréner **Ladislav Horský** sa historického titulu so Slovanom dočkal až o 18 rokov neskôr. Medzinárodne ešte známejší **Ján Starší** (niekdajší hviezdny útočník belasých) sa z majstrovského titulu v lige tešil až v NSR, ale zase je trénersky podpísaný pod titulmi majstrov sveta tímu ČSSR v rokoch 1976 a 1977, aj pod striebrom zo ZOH 1976 v Innsbrucku.

Hľadisko starého bratislavského „zimáku“ bývalo veľa sezón permanentne vypredané. Esá ako **Jendek, Fako, Starší, Černický, Golonka, Dzurilla, F. Gregor, Mrukvia, Čapla, Ujváry, Nedomanský, Kužela, Tajcnár, Dučaj, Walter, Haas, Sakáč** a ďalší poznali azda všetci. Predovšetkým búrlivák **Jozef Golonka**, ktorý bol aj kapitánom tímu ČSSR, ďalší ostrostrelec **Václav Nedomanský** (pochádzajúci z Moravy) a brankár **Vladimír Dzurilla** sa počas pôsobenia v Slovane stali superhviezdami svetového hokeja. Všetci traja mali v zbierke olympijské medaily (zo slovanistov okrem nich aj **František**

SLOVAN BOL FENOMÉN UŽ SVOJÍM VZNIKOM

ŠK Slovan Bratislava bol v ére Československa v rokoch 1919 – 1992 dôstojným reprezentantom slovenského športu.

V najpopulárnejších kolektívnych športoch, futbale a ľadovom hokeji, patril medzi protagonistov, ale ani v mnohých ďalších športoch nezaostával. Mnohé úspechy belasých v zahraničí dvíhali kredit celého nášho športu. Slovan sa stal fenoménom už svojím vznikom a realizáciou myšlienky založenia prvého slovenského športového klubu v Československu.

LEGENDÁRNE HOKEJOVÉ TRIO BRATOV (ZLAVA) MARIÁNA, PETRA A ANTONA ŠŤASTNÝCH „PRESTRIEĽALO“ SLOVAN K HISTORICKÉMU LIGOVÉMU TITULU V ROKU 1979.

Gregor a Rudolf Tajcnár). Nedomanský, Dzurilla, Tajcnár, Milan Kužela a Július Haas sa zase stali majstrami sveta. Meno slovenského Hokejistu storočia **Vlada Dzurilla** dnes nesie zimný štadión v bratislavskom Ružinove.

TRIO BRATOV ŠŤASTNÝCH DOSTALO SLOVAN NA TRÓN

Historického titulu majstra ČSSR – prvého pre Slovensko – sa hokejisti Slovana Bratislava dočkali v sezóne 1978/1979. Zo 44 zápasov vyhrali 27, remizovali 6 a prehrali 11, pri celkovom skóre 215:129. Titul si pod trénerským vedením **Ladislava Horského** vybojovala táto zostava: **Sakáč, Norovský - Černý, Urban, Bukovinský, Kužela, Roháčik, Ujváry - M. Šťastný, P. Šťastný, A. Šťastný, Bezák, Miklošovič, Mrukvia, Pašek, Rusnák, Jaško, Hejčík, Krajčovič, Žiška.**

Neuveriteľnú sezónu malo hlavne legendárne útočné trio zložené z bratov **Mariána, Petra** a **Antona Šťastných**. Táto trojica utvorila na krátky čas (do emigrácie Petra a Antona v roku 1980

a Mariána o rok neskôr) i v reprezentačnom drese jednu z najúdernejších formácií vo svetovom hokeji, čo platilo aj o ich neskoršom spoločnom účinkovaní v klube NHL Quebec Nordiques. Marián a Peter sa podieľali na zisku titulov majstrov sveta v rokoch 1976 a 1977, s najmladším Antonom získali potom ešte dve striebra.

V 80. rokoch minulého storočia to výsledkovo už nebolo také slávne. Dvakrát sa Slovan z najvyššej súťaže aj porúchal (v rokoch 1981 a 1989), ale vrátil sa späť vždy v najskoršom možnom termíne. A to potešilo dokonca aj jeho súperov v celom Československu, pretože Slovan jednoducho vždy „ťahal“ a zaplňal štadióny. Fanúšikovia obdivovali ďalšie belasé hviezdy, najmä olympijských medailistov a majstrov sveta **Dáriusa Rusnáka** a **Dušana Pašeka** (obaja majstri sveta 1985 i strieborní zo ZOH 1984 v Sarajeve), i ďalšieho útočníka a medailistu z MS **Zdena Cígera**. Ten neskôr už so „súkromným“ HC Slovan dosiahol veľké trénerské úspechy.

ÚŽASNÉ KRASOKORČULIARSKÉ TRIO DIVÍN, NEPELA, SABOVČÍK

Výnimočné úspechy dosiahli **krasokorčuliari** v belasom. Legendárny riaditeľ starého „zimáku“ **Michal Polóni** zabezpečil po oslobodení priestor takým krasokorčuliarskym majstrom ako **Skákala, Landl, Mauer, Grožajová, Golonková** a ďalší. V klube

KRASOKORČULIARSKY STRIEBORNÝ OLYMPIONIK A DVOJNÁSOBNÝ MAJSTER EURÓPY KAROL DIVÍN.

SLOVENSKÝ ŠPORTOVEC STOROČIA, KRASOKORČULIARSKY OLYMPIJSKÝ VÍŤAZ, TROJNÁSOBNÝ SVETOVÝ A PÄTNÁSOBNÝ EURÓPSKY ŠAMPIÓN ONDREJ NEPELA SA NA MS 1973 V BRATISLAVE TRIUMFOM LÚČIL S VEĽKOLEPOU KARIÉROU. JEHO MENA DNES NESIE ZIMNÝ ŠTADIÓN SLOVANA.

trénery výborne pracovali bývalí pretekári. Majstrovstvá Európy 1958 na už krytom bratislavskom zimnom štadióne sa niesli v znamení zlata pre slovanistov **Karola Divína** i českú športovú dvojicu **Suchánková - Doležal**. Titul majstra Európy zverenec **Ivana Mauera Divín** obhájil aj o rok v Davose, pričom na ZOH 1960 v Squaw Valley získal striebro. Multimedailista z vrcholných súťaží bol na ZOH 1956 v Cortine d'Ampezzo piaty a na ZOH 1964 v Innsbrucku štvrtý.

V Slovane mal fantastického nástupcu – **Ondreja Nepelu**, zverena trénerky **Hildy Múdrej**. Ten si na ME 1966 v Bratislave ako 15-ročný vybojoval svoju prvú veľkú medailu – bronzovú. Výkonnostne potom stále rástol, až sa stal krasokorčuliarskym kráľom. Ako vôbec prvý športovec zo Slovenska sa v individuálnej disciplíne stal trojnásobným majstrom sveta (v sérii 1971 – 73) a pätnásobným majstrom Európy (v sérii 1969 – 1973). A ako vôbec prvý Slováč získal zlatú medailu na ZOH

AKO SA MENILI NÁZVY KLUBU

Športovci v belasých farbách účinkovali počas československej éry pod viacerými názvami. Tie sa menili takto:

1919 – 1939	1. ČsŠK Bratislava
1939 – 1948	ŠK Bratislava
1948 – 1953	Sokol NV Bratislava
1953 – 1961	ÚNV Slovan Bratislava
1961 – 1990	TJ Slovan CHZJD Bratislava
1990 – 1992	Slovan Bratislava

Poznámka: Je zaujímavé, že klubové logo vždy bolo a aj dnes je päťcípce. V súčasnosti používaná značka Slovan Bratislava sa však už neviaže k multišportovej organizácii ako v minulosti. Napríklad vo futbale je ŠK Slovan, v hokeji HC Slovan – ide už o súkromné kluby. V tomto texte sme sa preto venovali fenoménu Slovana v rokoch 1919 – 1992.

LOGO NAJSLÁVNEJŠIEHO SLOVENSKÉHO KLUBU V RÔZNYCH OBDOBIAH.

**„BRATISLAVA
PREKVAPILA
PRAHU“, ZNEL JEDEN
Z TITULKOV ČESKEJ
TLAČE PO VÍTAZSTVE
BASKETBALISTOV
ŠK BRATISLAVA NAD
ČESKÝM MAJSTROM
UNCAS PRAHA
V PRAŽSKEJ LUCERNE
V NOVEMBRI 1945.**

K TITULU BASKETBALOVÝCH MAJSTROV EURÓPY PRISPĚLA AJ ŠTVORICA ZO SLOVENSKA (ZĽAVA) HERRMANN, BOBOCKÝ, HLUCHÝ A KŘEPELA. GUSTÁV HERRMANN A MILOŠ BOBOCKÝ BOLI „EŠKÁRI“

– v Sappore 1972. O rok neskôr sa s amatérskou kariérou rozlúčil na MS v Bratislave zlatou medailou. Žiaľ, fenomenálny Nepela sa veľmi skoro odobral na druhý svet, len ako 38-ročný vo februári 1989. Jeho meno dnes nesie štadión, na ktorom vyrastal.

Medailovú bilanciu krasokorčuliarov na vrcholných súťažiach vylepšila aj **Liana Drahová**, ktorá na ME 1974 v Záhrebe získala bronz. Tretí mimoriadne úspešný krasokorčuliar Slovana bol **Jozef Sabovčík**, dvojnásobný majster Európy (1985 a 1986) a bronzový na ZOH 1984 v Sarajeve. Na ME 1986 skočil zverenec ako prvý na svete v súťaži štvoritý skok. Jeho trénerka **Agnesa Búřilová** pod dievčenským menom **Wlachovská** súťažila spolu s **Bartosiewiczom** v súťaži športových dvojíc na ZOH 1964 v Innsbrucku.

**V BASKETBALE DVAJA
MAJSTRI EURÓPY ZO ŠK**

„Bratislava prekvapila Prahu“, znel jeden z titulok českej tlače po víťazstve **basketbalistov ŠK Bratislava nad českým**

majstrom Uncas Praha v pražskej Lucerne v novembri 1945. **Herrmann, Černý, Mihaľ, Bobocký, Rolný, Uberal, Filan** a ďalší hráči z bývalého Winnetoua hrali ako z partesu. Na Slovensku sa niekoľko rokov „naťahovali“ o basketbalový primát muži ŠK a VŠ Bratislava. Fantastické zlato z ME 1946 v Ženeve vybojovali pre ČSR aj dvaja bratislavskí „eškári“ – **Gustáv Herrman** a **Miloš Bobocký**. **Gustáv Herrmann**, ktorý v slovenskej ankete Basketbalista storočia skončil tretí, hral za ŠK Bratislava v rokoch 1940 – 1952. Vďaka mimoriadnym trénerským úspechom ho zvolili za najlepšieho slovenského trénera 20. storočia.

V roku 1971 došlo po dohode k prechodu všetkých mužských a chlapčenských zložiek Slovana do susedného Interu. Situáciu „vyvážil“ nástup basketbalistiek Sokola NV, ktoré dokázali v roku 1953 poraziť v boji o ligové body aj majsterky z pražskej Sparty, či pod vedením trénera **Kurta Uberala** vyhrať 1. ročník turnaja SNP pred mnohonásobným majstrom ČSR Orbisom Praha.

Slovanistky patrili do špičky I. ligy. Sedemkrát skončili celkove tretie a v sezóne 1978/79 dokonca druhé, iba o skóre za Spartou Praha. V sezóne 1977/78 sa prebojovali do finále Ronchettiovej pohára a vyhrali Čs. pohár. Medzi najlepšie klubové hráčky v 60. rokoch patrili **Petrovičová, Staršia-Haluzická, Uberalová-Príkazská, Bártová, Veselá-Boďová**, potom zase **Miklošovičová-Štrbáková, Králiková, Kiffuszová, Píršelová, Kašová, Rajniaková či Renertová**. Viaceré z nich sa prebojovali aj do reprezentácie ČSSR. Na medzinárodnej scéne sa z nich najvýraznejšie presadili **Eva Petrovičová** (najlepšia basketbalistka ČSSR 1972, strieborná z MS 1971 a dvakrát bronzová na ME) a **Božena Miklošovičová-Štrbáková** (hráčka Slovana v rokoch 1961 – 1981) – členka 4. družstva ČSSR na OH 1976, strieborného na ME 1974 a 1976 a bronzového na ME 1972.

**HVIEZDY MEČÍŘ A TKÁČ,
V SLOVANE BOL AJ SCHMIDT**

Keď sa pozrieme na ďalšie športové oddiely Slovana, popredné miesto patrí **tenisovému**, ktorý po oslobodení dlhý čas na Slovensku dominoval. Trikrát bol druhý aj v celoštátnej súťaži. Od roku 1959 tenisti mali otvorený centrálny dvorec s hľadiskom pre 4000 divákov. O výchovu mlade sa staral skvelý pedagóg **Ján Pramník**. Spomedzi

**MILOŠ MEČÍŘ SA
V SOULE 1988 STAL
OLYMPIJSKÝM
VÍŤAZOM
V DVOJHRE PRI
NÁVRATE TENISU
POD PÄŤ KRUHOV
PO 64 ROKOCH.**

TENISTA MILOŠ MEČÍŘ JE ĎALŠÍM OLYMPIJSKÝM VÍŤAZOM Z NAJSLÁVNEJŠIEHO SLOVENSKEHO KLUBU.

hráčov z minulosti hodno spomenúť mená ako **Meruňka, Šafárik, Tajcnár, Mac-ko, Kurhajec, Karlík, Vajda, Stankovič, Zrubáková** a predovšetkým **Miloš Mečíř**.

Miloš Mečíř, ktorého od 13 rokov v Slovine viedol Karol Šafárik, sa v Soule 1988 stal olympijským víťazom v dvojhre pri návrate tenisu pod päť kruhov po 64 rokoch, navyše vo štvorhre získal spolu s Čechom **Šrejberom** bronz. Bol svetovou štvorkou v dvojhre i vo štvorhre. Dvakrát si zahral vo finále grandslamových turnajov proti Ivanovi Lendlvi (US Open 1986 a Australian Open 1989), s Helenou Sukovou vyhral I. ročník Hopmanovho pohára 1989. V ére samostatného Slovenska 25 rokov viedol náš daviscupový tím.

Z viacerých niekdajších výborných hráčov vyrástli poprední tréneri. Medzi nimi vyniká **Marián Vajda**, ktorý k najväčším svetovým úspechom v poslednom desaťročí priviedol Srba Novaka Djokoviča.

Mečíř nie je popri Nepelovi jediný olympijský víťaz, späť so Slovanom Bratislava. Pod krídlami belasých bol určitý čas aj veslár **Pavel Schmidt**, ktorý získal v dvojskife spoločne s **Václavom Kozákom** zlatú medailu na OH 1960 v Ríme, ako aj olympionici **Albert Krajmer** a **František Reich**. Na cyklistickom ovále v Bratislave vyrastala neskoršia superhviezda šprintu, olympijský víťaz **Anton Tkáč**, ktorého v Slovine trénersky viedli **Igor Stiašny, Jozef Klietstinec** a napokon **Albert Gábor**. Ako slovanista (od roku 1965) na MS 1970 v Leicesteri získal svoju prvú veľkú medailu – bronz v pevnom kilometri a na MS 1974

v Montreale v šprinte prvý z troch titulov. Potom narukoval do Dukly.

VEĽKÉ ÚSPECHY DOSIAHLI AJ ĎALŠÍ

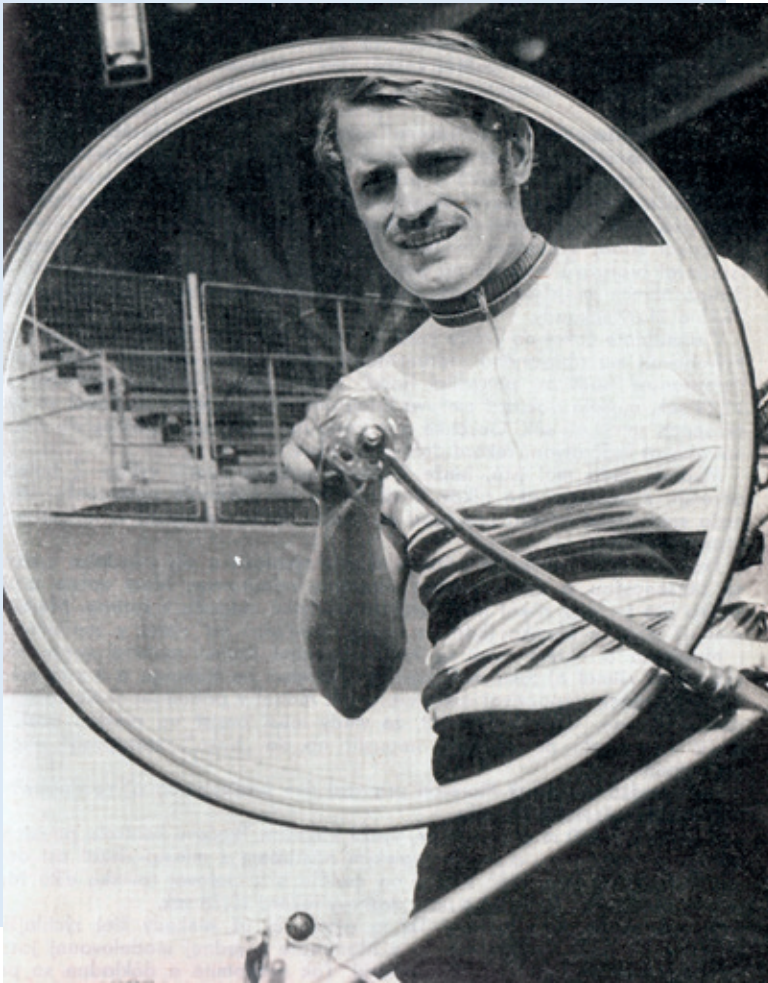
Zakladateľskou osobnosťou **šachového oddielu** bol v roku 1955 **Vojtech Pauer**, o rok neskôr ho posilnili skvelí šachisti **Ujtelky, Kozma** i **Šefc**. V roku 1963 získali šachisti Slovana CHZJD titul majstra republiky ako prvé slovenské družstvo v histórii. Najväčšou osobnosťou bol neskôr **Lubomír Ftáčnik**, štvornásobný majster ČSSR a člen strieborného družstva na šachovej olympiáde 1982 v Luzerne. Medzinárodné meno si získali aj **Štohl** a **Franzen**.

Z oddielu **športovej gymnastiky** bola **Lubica Krásna** členkou bronzového

družstva ČSSR na MS 1970 v Lubľane. Z mládežníckej liahne Slovana vzišli aj strieborný medailista z ME 1979 v preskoku **Jozef Konečný** či medailistka zo svetovej univerziády **Jana Gajdošová**.

Plávanie a vodné pólo pôsobili v tábore slovanistov skromne, aj keď v roku 1949 sa plavci Sokola NV stali oddielovým majstrom ČSR. V oddieli začínali napríklad **Skovajsa, Bočan, Ferrák**, či vodnopóloví bratia **Schmuckovci**. V roku 1957 prešli plavci Slovana hromadne do Slávie Bratislava.

Celá špička **atletov** zo Slovana sa v polovici 50. rokov sústredila do DŠO Slávia Bratislava. V ďalších rokoch v atletickom Slovine výborne pracovali s mládežou. Dovtedy patril medzi

ZO SLOVANA VZIŠIEL AJ FENOMÉN CYKLISTICKÉHO ŠPRINTU, OLYMPIJSKÝ A TROJNÁSOBNÝ SVETOVÝ ŠAMPIÓN ANTON TKÁČ.

ŠACHOVÉ ESO SLOVANA LUBOMÍR FTÁČNIK.

ŠPORTOVEC STOROČIA V ZNAMENÍ HVIEZD SLOVANA

Slovenský olympijský výbor a Klub športových redaktorov SSN v roku 2000 vyhlásili anketu o Slovenského športovca 20. storočia. Nebolo prekvapením, že jednoznačne najviac sa v nej presadili športovci Slovana Bratislava. A až na jednu čiastočnú výnimku (P. Šťastný) boli výlučne z československej éry niekdajšieho Slovana.

Víťazom ankety sa in memoriam stal krasokorčuľarsky olympijský víťaz, trojnásobný majster sveta a päťnásobný majster Európy **Ondrej Nepela**. Druhý skončil olympijský víťaz a trojnásobný majster sveta v cyklistickom šprinte **Anton Tkáč**, ktorý prvý titul majstra sveta získal ako slovanista. Tretie miesto, žiaľ, tiež in memoriam, obsadil legendárny hokejový brankár **Vladimír Dzurilla**, ktorý v drese belasých odchytil veľkú väčšinu kariéry. V prvej desiatke zo slovanistov ešte skončili 5. tenista **Miloš Mečíř** a 6. hokejista **Peter Šťastný**. Medzi najlepšimi na ďalších miestach sa objavili aj ďalší belasí – 13. krasokorčuľiar **Karol Divín**, 14. hokejista **Jozef Golonka** a traja futbalisti – 15. **Ján Popluhár**, 19. **Viliam Schroj** a 21. **Karol Joki**.

najlepších v ČSR predovšetkým diskár **Alojz Kormúth**. So Slovanom Bratislava je spojené aj meno **Rudolfa Holzera**, ktorého zásluhou došlo k obnoveniu tradičného cestného behu Devín – Bratislava.

Jachting bol v Slovane od septembra 1955. Klub s tréningovým zázemím na Seneckých jazerách sa stal rýchlo najväčším v celom Československu. Viacerí jachtári Slovana (**Malá, Racek, Horák, Ferianec, Karvaš** a ďalší) sa stali majstrami republiky a reprezentantmi. Peknú tradíciu už od roku 1947 písali **kolkári** Slovana. Muži sa stali v rokoch 1974 a 1976 majstrami ČSSR, ženy zase niekoľkonásobnými majsterkami Slovenska. **Volejbal** bol súčasťou rodiny belasých už od roku 1939, ženy si zahrali aj v I. lige. K niekdajšiemu „veľkému“ Slovanu Bratislava patrili aj oddiely **stolného tenisu, boxu, moderného päťboja, jazdectva, turistiky** či odbor **základnej telesnej výchovy**. ✕